

4.2.2 Totaaloverzicht incidentele baten en lasten

Om vast te kunnen stellen of er sprake is van een structureel evenwicht is het belangrijk dat er inzicht is in welke baten en lasten incidenteel zijn en welke baten en lasten structureel. Het grootste gedeelte van de begroting bestaat uit structurele lasten en baten. Dit zijn de zaken/budgetten die jaarlijks terugkomen in de begroting. Bij incidentele lasten en baten gaat het primair om bijzondere, significante en eenmalige zaken. Om een post als incidenteel te kunnen aanmerken moeten de volgende uitgangspunten van toepassing zijn: 1. De aard van de raming, 2. Onvoorwaardelijke einddatum en 3. Materiële beïnvloeding. Daarbij worden toevoegingen aan reserves en onttrekkingen aan reserves in beginsel als incidenteel aangemerkt. De uitzondering hierop vormen afschrijvingsreserves. Deze onttrekkingen dienen ter dekking van structurele kapitaallasten en worden daarmee als ook als structureel aangemerkt.

In het hieronder opgenomen overzicht worden de incidentele baten en lasten gepresenteerd.

Incidentele baten en lasten (bedragen x € 1.000)	2025		2026		2027		2028		Nr.
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
Programma Economie									
Grondexploitaties bedrijventerreinen	10.311	4.665	10.311	4.665	10.311	4.665	10.311	4.665	1
Mutatie balans/winstnemning grondexploitaties	4.665	10.311	4.665	10.311	4.665	10.311	4.665	10.311	1
Totaal programma VROSV	14.976	14.976	14.976	14.976	14.976	14.976	14.976	14.976	
Programma Onderwijs									
Realisatie I_Lab	100	0	0	0	0	0	0	0	2
Totaal programma Onderwijs	100	0	0	0	0	0	0	0	
Programma Sport, cultuur en recreatie									
Verkoop gronden en gebouwen	0	150	0	350	0	0	0	0	3
Totaal programma Onderwijs	0	150	0	350	0	0	0	0	
Programma VROSV									
Grondexploitaties woningen	-47	0	-47	0	-47	0	-47	0	4
Mutatie balans/winstnemning grondexploitaties woningen	0	-47	0	-47	0	-47	0	-47	4
Grondexploitatie CV Hoog Dalem	0	269	0	0	0	0	0	0	5
Verkoop panden en gronden	0	1.205	0	350	0	0	0	0	6
Vorbereidingskosten div. stedelijke ontwikkelingen	200	0	200	0	0	0	0	0	7
Totaal programma VROSV	153	1.428	153	303	-47	-47	-47	-47	
Overzicht Overhead									
Stadhuisplein	667	0	0	0	0	0	0	0	8
Totaal overzicht Overhead	667	0	0	0	0	0	0	0	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	

Mutaties reserves:¹

Incidentele baten en lasten (bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028	Nr.		
Onttrekking algemene reserve i.v.m. vorming afschrijvingsreserve verkeer en vervoer	0	522	0	0	0		
Storting reserve infrastructuur	809	0	654	0	308		
Onttrekking reserve infrastructuur i.v.m. vorming afschrijvingsreserve mobiliteit	0	3.534	0	3.250	0		
Storting afschrijvingsreserve mobiliteit	3.534	0	3.250	0	0		
Onttrekking afschrijvingsreserve mobiliteit	0	2.453	0	0	0		
Afschrijvingsreserve verduurzamen OVL	522	0	0	0	0		
Afschrijvingsreserve Lingebrug	219	0	0	0	0		
Onttrekking afschrijvingsreserve SGS	0	0	0	420	420		
Storting afschrijvingsreserve Caribabad	3.075	0	0	0	0		
Storting afschrijvingsreserve vervanging wegen	1.326	0	0	0	0		
Onttrekking reserve Gorcums warenhuis	0	15	0	0	0		
Onttrekking reserve gymcapaciteit	0	58	0	0	0		
Afschrijvingsreserve gymcapaciteit	58	0	0	0	0		
Onttrekking sloopkosten Lange Slagenstraat	0	226	0	0	0		
Dekkingsreserve I_Lab	0	100	0	71	0		
Afschrijvingsreserve verduurzamen Schuttersplein	428	0	0	0	0		
Afschrijvingsreserve Hiemstralaan	0	145	0	0	0		
Reserve onderwijshuisvesting	563	0	139	0	0	9	
Onttrekking reserve onderwijshuisvesting	0	625	0	0	0		
Onttrekking reserve duurzaamheid	0	428	0	0	0		
Reserve energielasten SGS	0	0	420	0	420	10	
Onttrekking energielasten SGS	0	840	0	0	0		
Onttrekkingen algemene reserve i.v.m. vorming afschrijvingsreserves sport, cultuur en recreatie	0	3.220	0	0	0		
Perspectief jeugd en jongeren	0	10	0	0	0		
Onttrekking reserve duurzaamheid	0	130	0	0	375		
Afschrijvingsreserve Caribabad	2.700	0	0	0	0		
Afschrijvingsreserve verduurzamen Oosterblik	130	0	0	0	0		
Afschrijvingsreserve verduurzamen oude stadhuis	0	0	0	0	375		
Afschrijvingsreserve keerwand	2.220	0	0	0	0		
Afschrijvingsreserve Nieuwe Doelen	1.000	0	0	0	0		
Storting reserve sociaal domein	35	0	0	0	0		
Onttrekking reserve sociaal domein	0	1.175	0	50	0	400	
Onttrekking reserve duurzaamheid	0	19	0	0	0		
Storting egalisatiereserve	18	0	18	0	16	0	
Storting reserve duurzaamheid	285	0	322	0	386	0	
Reserve infrastructuurfonds	269	0	0	0	0	0	11
Storting reserve onderwijshuisvesting	16	0	0	0	0	0	
Afschrijvingsreserve Lingebrug	1.950	0	0	0	0	0	
Onttrekking reserve stedelijke ontwikkeling	0	200	0	200	0	0	

Incidentele baten en lasten (bedragen x € 1.000)	2025		2026		2027		2028		Nr.
Onttrekking reserve duurzaamheid Stadhuisplein	0	667	0	0	0	0	0	0	
Vorming aflossingsreserves	1.180	0	1.453	0	479	0	124	0	12
Totaal mutaties reserves	20.335	14.367	6.256	3.991	1.983	1.195	537	0	
Totaal incidentele baten en lasten	36.232	30.921	21.385	19.620	16.913	16.124	15.466	14.930	

1. Voor een toelichting op de mutaties reserves jaarschijf 2025 wordt verwezen naar de bijlage Reserves.

Hieronder worden de incidentele baten en lasten kort toegelicht.

1. Grondexploitatie bedrijventerreinen

Op het programma Economie worden baten en lasten geraamd die verband houden met de ontwikkeling van de diverse grondposities. Deze baten en lasten worden conform de richtlijnen verwerkt in de balansposities van de diverse grondposities, deze zijn incidenteel.

2. i_lab

Dit betreft het exploitatiebudget voor de aanloop- en implementatiekosten voor het realiseren van het i_lab zoals 10 juni 2021 in de raad is besloten. Deze incidentele lasten worden gedekt uit de hiervoor gevormde dekkingsreserve i_lab.

3. Verkoop gronden en gebouwen

De incidentele baten in 2025 en 2026 worden veroorzaakt door de beoogde verkoop van het Dalemse kerkje en het pand Gasthuisstraat 25 (Dit is in Bethlehem). Diverse gronden en gebouwen worden verkocht.

4. Grondexploitatie woningen

Op het programma VROSV zijn de ontwikkelingen van diverse woonprojecten geraamd. Deze baten en lasten worden conform de richtlijnen verwerkt in de balansposities van de diverse posities.

5. Grondexploitatie CV Hoog Dalem

Dit betreft baten die worden ontvangen van CV Hoog Dalem die zijn bedoeld voor de bovenwijkse voorzieningen. Deze incidentele baten worden aan de reserve Infrastructuur toegevoegd.

6. Verkoop panden en gronden

De baten en eventuele lasten van verkochte panden en gronden zijn incidenteel.

7. Voorbereidingskosten div. stedelijke ontwikkelingen

Voor de verschillende transformatielocaties (vleugels van de stad, schoollocaties etc.) zijn voorinvesteringen nodig om de businesscase en raadsaders te kunnen uitwerken. Denk aan kosten voor stedenbouwkundig raamwerk, milieuonderzoeken (bodem, geluid, lucht, stikstof, flora en fauna), inhuur projectleider, planeconoom, participatiebijeenkomsten, aanbesteding en juristen. De kosten moeten beschouwd worden als voorinvestering en kunnen later verhaald worden op ontwikkelende partijen. Om dit voortraject te versnellen is uit de Reserve Stedelijk Ontwikkeling de komende jaren een bedrag van € 200.000 per jaar incidenteel ter beschikking gesteld.

8. Stadhuisplein

Dit betreft de lasten die worden verwacht voor het aansluiten van het stadhuis op het warmtenet. Deze worden gedekt uit de reserve duurzaamheid warmtenet. Dit betreft eenmalige aansluitkosten.

9. Reserve Onderwijs

Als gevolg van het doorschuiven van diverse onderwijshuisvestingsinvesteringen zijn er voordelen op de kapitaallasten. Deze voegen we toe aan de reserve Onderwijshuisvesting. Ook is het investeringsbudget Hiemstralaan 24/24a verlaagd en toegevoegd aan de reserve Onderwijshuisvesting.

10. Reserve energielasten SGS

In verband met de aanbesteding van het nieuwe zwembad was het nodig het investeringsbudget meerjarig te indexeren. Hiervan is een deel uit de reserve gehaald en zal in 2 jaar terug worden gestort.

11. Reserve Sociaal Domein

In 2025 wordt er € 1,1 mln. onttrokken en ingezet voor investeringen, Voor het project centrale toegang WMO binnen het programma Sociaal domein wordt voor € 75.000 een beroep gedaan op de reserve.

12. Vorming afschrijvingsreserve

Om de investeringsplannen te realiseren is afgesproken dat voor de dekking van de kapitaallasten van deze investeringen een afschrijvingsreserve wordt gevormd. Deze stortingen worden onder andere onttrokken uit de reserve Infrastructuur en de reserve Duurzaamheid.